

Amerikai keleti cseresznyelégység *Rhagoletis cingulata* LOEW

Amerikai keleti cseresznyelégység (*Rhagoletis cingulata*) kifejlett egyed (fotó: Pataki György)

A Megyei MgSzH Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságok

Megyei MGSZH	Cím	Tel.	Fax.
MgSzH Központ	1118 Budapest, Budaörsi út 141-145.	1 309-1000	1 246-2942
Baranya	7634 Pécs, Kodó dűlő 1.	72/552240	72/255527
Bács-Kiskun	6001 Kecskemét, Halasi út 36.	76/502-450	76/328-677
Békés	5602 Békéscsaba, Szarvasi út 79/1.	66/529-270	66/529-265
Borsod-Abaúj-Zemplén	3501 Miskolc, Blaskovics út 24.	46/503400	46/503404
Csongrád	6800 Hódmezővásárhely, Rárósi út 110.	62-535-740	62-246-036
Fejér	2481 Velence, Ország út 23.	22-589-210	22-589-211
Győr-Moson-Sopron	9018 Győr, Arató út 5.	96-529-330	96-412-346
Hajdú-Bihar	4032 Debrecen, Böszörményi út 146.	52/525-925	52/417-613
Heves	3300 Eger, Szövetkezet út 6.	(36)510950	(36)510970
Komárom-Esztergom	2891 Tata, Új út 17.	34/586-820	34/586-840
Nógrád	2662 Balassagyarmat, Mártírok útja 78.	35/501-370	35/501-371
Főváros és Pest	2100 Gödöllő, Kotlán Sándor út 3.	28/512-440	28/512-460
Somogy	7401 Kaposvár, Guba Sándor út 20.	82-528-720	82-312-321
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4400 Nyíregyháza, Kótaji út 33.	42-508450	42-508470
Jász-Nagykun-Szolnok	5000 Szolnok, Vízpart krt. 32.	56-516-810	56-516-812
Tolna	7100 Szekszárd, Keselyűsi út 7.	74-528-030	74-528-033
Vas	9762 Tanakajd, Ambróczy sétány 2.	94/577-410	94/377-160
Veszprém	8229 Csupak, Kishegyi út 13.	87/555320	87/446667
Zala	8900 Zalaegerszeg, Kinizsi út 81.	92/550-160	92/311-054

Milyen veszélyt jelent a kártevő?

A fúrólegyek (Tephritidae) növényvédelmi jelentősége világszerte közismert. A *Rhagoletis* fajok jellemzője, hogy érésben lévő, még egészséges gyümölcsök terméshéja alá rakják tojásaikat. A kikelő lárvák táplálkozásuk során a termést károsítják.

A csonthéjas gyümölcsféléken károsító európai cseresznyelégység észak-amerikai rokona az 1983-ban Európába behurcolt amerikai keleti cseresznyelégység (*Rhagoletis cingulata*) szintén a cseresznye és meggy-termések kártevője. Európai terjedése során 2006 -ban eljutott Magyarországra is Kártételével jelentős termés kiesést okozhat a hazai cseresznye és meggy-termesztésben. Mivel zárlati listán szereplő kártevő nagymértékben veszélyezteti a hazai cseresznye és a meggy exportunkat is.

Az ellene alkalmazott hatékony védekezés nagyobb odafigyelést és nagymértékű ráfordítást igényel. Fellépése esetén, az elrendelt növény-egészségügyi zárlat bevételekiesést jelent az érintett termelőknek.

Az európai cseresznyelégységnél későbbi, és elnyújtottabb rajzása miatt, főleg a meggy kártevőjének számít. Sárga színcsapdás megfigyelésre alapozott, időzített, többszöri vegyszeres védekezés szükséges ellene. Mivel a cseresznye és meggy termesztése általában

Magyarországon is ökológiai vagy integrált keretek között folyik, ellene a hatékony védelem nehezen valósítható meg.

Amerikai keleti cseresznyelégység (*Rhagoletis cingulata*) kifejlett egyed (fotó: Dér Zsófia)

Európai cseresznyelégység (*Rhagoletis cereasi*) kifejlett egyed (fotó: Coutin R./OPIE)

Amerikai keleti cseresznyelég (Rhagoletis cingulata) lárva cseresznye termésén (fotó: CSL, York)

Milyen tüneteket okoz? (Hogyan ismerjük fel ?)

Az amerikai keleti cseresznyelég az európai cseresznyelégynél valamivel nagyobb méretű (3-5 mm nagyságú) A tor és potroh túlnyomó részben fekete. A nőstény tojócsőve egyenes és rövidebb mint a szárnyak hossza .A szakemberek által fontosnak tartott határozó bélyegeken túl, a laikus által is jól megfigyelhető elem a szárnyak rajzolatában található különbségek. Az európai cseresznyeléghez hasonlóan, a lárva szintén a termés belsejében fejlődik melynek következtében a termés rothadásnak indul és ezzel piaci értékesítésre alkalmatlanná válik.

Hol fordul elő és milyen növényeket károsít?

A keleti cseresznyelég (Rhagoletis cingulata) észak-amerikai elterjedése Kanada, USA, Közép-Mexikó területére esik. Európában Svájc, Észak-Olaszország, Németország, Hollandia és Magyarország területein mutatták ki. Feltehetően, az érintett térség más országaiban is előfordulhat.. Magyarországon 2006 évben Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, Fejér, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest, Veszprém és Zala megyékben észlelték előfordulását. A cseresznyén és a meggyen kívül a vad csothéjas (Prunus) fajokat, kései meggy (Prunus serotina), vadcsereznye (Prunus avium), zelnicemeggy (Prunus padus) is megfertőzi.elterjedése folyamatosan változik.

Amerikai keleti cseresznyelég (Rhagoletis cingulata) lárva által okozott kárkép cseresznye termésén (fotó: CSL, York)

Hogyan terjed?

A kártevő terjedése természetes úton és az ember közvetítésével, a fertőzött gyümölcs széthurcolásával egyaránt lehetséges.

Mit tesz a hatóság?

A növény-egészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001.(FVM. I.17.) rendelet alapján a károsító előfordulása esetén, terjedésének és felszaporodásának megakadályozása céljából a fertőzött területre növény-egészségügyi zárlatot kell elrendelni. A termelő részére a megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény és Talajvédelmi Igazgatósága (MgSZH NTI) a kiadott növény-egészségügyi zárlatban előírja:

- a károsító rajzásdinamikájának figyelembevételével elvégzendő kötelező növényvédő szerek (kémia) védekezést,
- a - termés teljes körű betakarítását,
- a hullott és a gyümölcsválogatásnál az értékesítésből visszamaradt gyümölcsök elásával, szesziparai felhasználással történő megsemmisítését,
- a következő évben végzendő felderítést és rajzáskövetést,

A kiválogatott gyümölcs friss fogyasztásra alkalmas.

Mit tegyen a termelő?

A kártevő észlelését haladéktalanul jelenteni kell az illetékes MGSZH NTI-nak. A kártevő rajzása nyomkövethető csalogató illatanyaggal kombinált, sárga színű, ragacsos cseresznyelég csapdával. A csapdázást június elejétől augusztus közepéig kell végezni. A permetezéseket szükség esetén ismételni szükséges, mindaddig amíg a kártevő jelenléte észlelhető.

Cseresznyelég ellen Magyarországon engedélyezett készítmények a következők:

Növény védőszer megnevezése
Zolone 350 EC
Calypso 480 SC
Mospilan 20 SC
Sherpa
Cyper 10 EM
Ripcord 20 EC
Sumithion 50 EC, ,
Actara 25 WG
Danadim Progress
Rogor 40 EC
Basudin 600 EW
Cyperil 10 EC
Judo
Decis 2,5 EC
Karate 2,5 WG
Karate Zeon 5 CS.

Amennyiben a kártevővel kapcsolatban bármilyen egyéb kérdés merülne fel a megyei MgSZH NTI-i valamint az MgSZHK NTAI szakembereihez fordulhatnak felvilágosításért.